

วารสารเกษตร 6, 3 : 161-189 (2533)

Journal of Agriculture 6, 3 : 161-189 (1990)

การศึกษาลักษณะการติดต่อสื่อสารขององค์กรประชาชนใน
ชนบทภายใต้การจัดตั้งของหน่วยงานเอกชน :
กลุ่มเครดิตยูเนียนอำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่

วราภา คุณาพร

The study of communication characteristics of rural people
organization initiated by non-governmental organization: Credit
Union Group in Samoeng
District , Chiang Mai

Warapa Kunaporn

ABSTRACT : The objectives of this research was to study the credit union groups in Samoeng District, Chiang Mai, which was one of the rural people organizations initiated by Fridish Nouman Foundation, the non-governmental organization. The study concentrated on the general characteristics and the communication activities of these groups. The respondents of 71 were the people in the village number 4 and 6 of Tambon Samoeng Nua and village number 1 and 8 of Tambon Samoeng Tai, whereby the credit union groups were arisen, selected by the Simple Random Sampling method. The data were collected by interviewing according to a recommended questionnaire. The findings showed that about 79 percent of the respondents found the credit union group can help improvement of profits from agricultural activities. About 65 percent got advantage from the group in term of loan and 93 percent got advantage in term of credit.

Internal communication activities included meeting and discussion problems with chairperson or committee of the group within the previous three months. About 59 percent attained the meeting 3 times about a main issue of saving. Most of them discussed problems with chairman and committee of the group but got no advantage.

About access and exposure to information characteristics, 82.81 percent of the respondents got advantages from farm broadcasting and only 28.57 percent from newspaper. About 27 percent had attained training on farming in the past 12 months. The respondents of 93.88 percent perceived scope of benefits of group membership. The main assistance remarked was access to credit.

-
1. ภาควิชาส่งเสริมและเผยแพร่การเกษตร คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ 50002
Department of Agricultural Extension, Faculty of Agriculture Chiang Mai 50002.

Study of comparison among the respondents in various aspect. It was found that some socio-economic characteristics between the active group respondents and less - active group respondents and between the chairman group and the rest of the group were significantly different. It was also obvious that the socio - economic score, the characteristic of access and exposure to external source of information and the internal communication between the active group respondent and the less - active group respondent were significantly different.

บทคัดย่อ : วัตถุประสงค์ของการวิจัยครั้งนี้ ก็เพื่อศึกษาถึงกลุ่มเครดิตยูเนียน ในท้องที่อำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งเป็นองค์กรประชาชนในชนบท (Rural People Organization, RPO) จัดตั้งขึ้นโดยองค์กรเอกชน (Non - governmental Organization , MGO) คือมูลนิธิพรดิศเนามัว โดยมุ่งศึกษาถึงลักษณะโดยทั่วไป และกิจกรรมติดต่อสื่อสารของกลุ่มประชากรที่ใช้ในการศึกษาเป็นประชาชนในหมู่บ้านที่ 4 และ 6 ของตำบลสะเมิงเหนือ และหมู่บ้านที่ 1 และ 8 ของตำบลสะเมิงใต้ ซึ่งหมู่บ้านเหล่านี้มีกลุ่มเครดิตยูเนียนตั้งอยู่ จำนวนทั้งสิ้น 71 ราย การรวบรวมข้อมูลใช้วิธีสัมภาษณ์ โดยใช้แบบสอบถามจากการศึกษาร้อยละ 79 พบว่ากลุ่มเครดิตยูเนียนสามารถทำกำไรเพิ่มขึ้นจากการประกอบกิจการเกษตร ร้อยละ 65 ได้รับประโยชน์จากกลุ่มในรูปแบบของเงินทุน และร้อยละ 93 ได้รับประโยชน์จากกลุ่มในรูปแบบของสินเชื่อ

กิจกรรมการติดต่อสื่อสารภายในกลุ่ม ได้แก่ การประชุมและการอภิปรายปัญหาเกี่ยวกับประธานและคณะกรรมการกลุ่ม ในช่วง 3 เดือนที่ผ่านมา พบว่า ร้อยละ 59 ได้เข้าร่วมประชุม 3 ครั้ง เรื่องที่ประชุมได้แก่ เรื่อง เงินออม ประชากรส่วนใหญ่อภิปรายปัญหาเกี่ยวกับประธานและคณะกรรมการกลุ่มแต่ไม่ได้รับประโยชน์

ลักษณะการรับข่าวสาร พบว่าร้อยละ 82.81 ได้รับประโยชน์จากการฟังรายการวิทยุและร้อยละ 28.57 ได้รับประโยชน์จากการอ่านหนังสือพิมพ์ ร้อยละ 27 ได้รับการฝึกอบรมเกี่ยวกับการเกษตรในช่วง 12 เดือนที่ผ่านมา และร้อยละ 93.88 คิดว่าได้รับประโยชน์จากการเป็นสมาชิกกลุ่มโดยประโยชน์ที่ได้รับอยู่ในรูปของสินเชื่อ

ในการศึกษาเปรียบเทียบในกลุ่มประชากร พบว่า ลักษณะทางสังคมและเศรษฐกิจระหว่างกลุ่มประชากรในเขตที่มีกลุ่มเครดิตยูเนียนที่ประสบความสำเร็จ กับกลุ่มประชากรในเขตที่กลุ่มเครดิตยูเนียนไม่ประสบความสำเร็จ และระหว่างกลุ่มประชากรที่เป็นประธานกลุ่มกับกลุ่มประชาชนทั่วไป มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เป็นที่น่าสังเกตว่า ในการศึกษาเปรียบเทียบ ในด้าน ลักษณะทางสังคมและเศรษฐกิจโดยเป็นคะแนน , การรับข่าวสารจากภายนอกและ การติดต่อสื่อสารภายใน ของประชากร 2 กลุ่ม คือ ประชากรในเขตที่มีกลุ่มเครดิตยูเนียนที่ประสบความสำเร็จ และกลุ่มประชากรในเขตที่กลุ่มเครดิตยูเนียนไม่ประสบความสำเร็จ พบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

กานำ

รัฐบาลทุกสมัยได้ตระหนักถึงความสำคัญของการพัฒนา โดยเฉพาะอย่างยิ่งการพัฒนาชนบท โดยมองเห็นว่าประชากรส่วนใหญ่ ร้อยละ 63.35 เป็นประชากรในภาคเกษตร อาศัยอยู่ในชนบท และชนบทก็เป็นพื้นฐานสำคัญทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง ในระยะเวลาของการพัฒนาที่ผ่านมา นับตั้งแต่แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 1 เป็นต้นมาได้มีความพยายามในอันที่จะกำหนดเป้าหมาย ตลอดจนโครงการและวิธีพัฒนาที่รัฐบาลทุ่มเทไปสู่ชนบท เพราะเห็นว่าชนบทสำคัญ และเป็นที่ยึดของประชากรในหมู่บ้านต่างๆ จากจำนวนประชากรทั่วประเทศ 55,222,088 คน ในปี 2531 เป็นประชากรที่อยู่อาศัยในชนบทประมาณ 34,981,921 คน มีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมที่ยากจนและล้าหลังองค์กรประชาชนในชนบทเป็นกลไกสำคัญในการใช้ทรัพยากรของท้องถิ่นให้เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม

นอกจากนี้ยังเป็นฐานในการออกความเห็นและวิเคราะห์เกี่ยวกับความจำเป็น และความต้องการของท้องถิ่นให้สอดคล้องกัน องค์การประชาชนในชนบท อาจจัดอยู่ในรูปของชุมนุมสหกรณ์การเกษตร กลุ่มเกษตรกร กลุ่มยุวเกษตรกร กลุ่มออมทรัพย์ และอื่น ๆ ¹⁾ พวงงาม (2527) รายงานว่ารัฐบาลได้เริ่มปรับนโยบายเกี่ยวกับองค์การประชาชนในชนบทในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 5 (2525 - 2529) ซึ่งได้ให้ความสำคัญต่อการเน้นให้องค์กรประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาและต้องการให้องค์กรประชาชนได้กำหนดปัญหาและความต้องการพื้นฐานของประชาชนเอง การคิดริเริ่มโดยประชาชน และการให้องค์กรประชาชนได้มีส่วนวางแผนการปฏิบัติงานทุกขั้นตอน เนื่องจากแผนพัฒนาชนบทเท่าที่ผ่านมาในอดีต โครงการพัฒนาชนบทส่วนใหญ่ จะวางแผนจากเบื้องบนแต่ฝ่ายเดียว องค์การประชาชนซึ่งถือเป็นตัวแทนของประชาชน ไม่มีโอกาสเข้าไปมีส่วนในการวางแผนการดำเนินงานมากนัก ฉะนั้นจึงเห็นว่า การให้ประชาชนและองค์กรของประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมเป็นแกนในการคิด ตัดสินใจวางแผนร่วมปฏิบัติและร่วมกับผิชอบในโครงการพัฒนาชนบทต่าง ๆ นับเป็นแบบฝึกหัดประชาธิปไตยพื้นฐานอันจะนำไปสู่ความสามารถในการปกครองตนเองต่อไป ²⁾

Siy (1982) กล่าวแนะนำว่า การศึกษาองค์กรในชนบทซึ่งเข้าไปมีส่วนในการจัดการทรัพยากรในชุมชน จะก่อให้เกิดแนวความคิดและความเข้าใจ ซึ่งจะทำให้เกิดการวางแผนโครงการร่วมกัน เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติในหมู่ประชากรส่วนใหญ่

รูปแบบของการรวมกลุ่ม ที่ช่วยในการสะสมเงินทุนเพื่อใช้ในการลงทุนในการทำการเกษตรในชุมชนชนบท ได้แก่การร่วมกันออมทรัพย์ ได้ทำกันมานานในท้องถิ่นชนบทและเงินออมนี้ได้กลายเป็นกองทุนขั้นต้น เพื่อจัดเป็นเงินทุนเพื่อวัตถุประสงค์ในด้านเกษตรต่อไป โดยหน่วยงานของรัฐบาลที่รับผิดชอบงานด้านนี้ ได้เข้าไปจัดตั้งกลุ่มออมทรัพย์ในระดับหมู่บ้าน ในชุมชนชนบท นอกจากหน่วยงานรัฐบาลจะได้เข้าไปจัดตั้งกลุ่มออมทรัพย์ตามนโยบายหลักในการพัฒนาชนบทแล้ว หน่วยงานเอกชน (Non - governmental Organization, NGO) ทั้งภายในและจากต่างประเทศก็ได้ให้ความสนใจและบรรจุเป็นงานสำคัญงานหนึ่ง ในโครงการพัฒนาชนบทมาหลายปีแล้วเช่นกัน ทั้งนี้ตั้งแต่มีการประชุมระดับโลกเกี่ยวกับการปฏิรูปการเกษตรและการพัฒนาชนบทในปี 1978.

มูลนิธิ ฟรีดริช เนามัน เป็นองค์กรเอกชนที่ไม่แสวงหาผลกำไรองค์กรหนึ่ง ก่อตั้งขึ้นในประเทศสหพันธ์รัฐเยอรมันนี เมื่อปี พ.ศ. 2501 มีวัตถุประสงค์มุ่งปฏิบัติการเพื่อพัฒนาวิถีของสังคม และพัฒนาคุณภาพอาชีพของบุคคลที่ยากไร้ โดยให้ความสนใจเป็นพิเศษต่อเขตชนบท และปัญหาของชาวชนบทโดยเฉพาะอย่างยิ่งเกษตรกร ได้เริ่มโครงการพัฒนาชนบทในประเทศไทยโดยผ่านสำนักงานเกษตรและสหกรณ์ภาคเหนือ ซึ่งเป็นหน่วยประสานงานระดับภาคของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

มูลนิธิ ฟรีดริช เนามัน ได้มุ่งเน้นอย่างจริงจังถึงหลักการช่วยเหลือตนเองในการพัฒนาชนบท มีการให้การศึกษาและฝึกอบรมเพื่อให้ประชาชนในชนบทสามารถปรับปรุงมาตรฐานการครองชีพของตนเอง หลักการที่สำคัญคือการให้ประชาชนในชนบทได้มีบทบาทมากขึ้น ในการเลือก

กำหนดแนวทางการพัฒนาหมู่บ้านของตนเองในเบื้องต้น และมีโอกาสเข้าร่วมกิจกรรมในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ของชนบทมากขึ้น

มูลนิธิได้เลือกท้องที่อำเภอสะเมิง ซึ่งเป็นอำเภอหนึ่งที่ได้รับการพัฒนาน้อยที่สุดในจังหวัดเชียงใหม่ เป็นพื้นที่ของโครงการพัฒนาชนบทสมบูรณแบบ พื้นที่แรก ในปี พ.ศ. 2518 จนถึงสิ้นสุดโครงการในปี พ.ศ. 2524 สิ่งที่มูลนิธิได้เข้าไปช่วยสนับสนุนพัฒนามีหลายด้าน อาทิเช่น การให้การฝึกอบรมและการจัดการสารคดีในด้านการเกษตร และการอนามัยเบื้องต้น การให้สินเชื่อทางการเกษตร การช่วยเหลือด้านการตลาด ตลอดจนจนถึงการปรับปรุงสาธารณูปโภค ในด้านการพัฒนาองค์กร มูลนิธิได้เข้าไปจัดตั้งกลุ่มเครดิตยูเนียนในหมู่บ้านขึ้น โดยมุ่งหวังให้เกษตรกรได้ช่วยเหลือตนเองได้ เพราะเท่าที่เป็นอยู่ส่วนใหญ่แล้ว เกษตรกรต่างถูกพันธนาการอย่างแข็งแรงอยู่ในวัฏจักรแห่งความยากจน คือ ไม่ได้ได้รับการศึกษาเพียงพอ ขาดโอกาส สุขภาพอ่อนแอ และมีผลผลิตต่ำ

เครดิตยูเนียน ในอำเภอสะเมิงได้ถูกจัดตั้งขึ้น เพื่อแก้ปัญหาหลักของความต้องการจำเป็นที่ปรากฏอยู่เสมอในด้านสินเชื่อทางการเกษตรและความสะดวกอื่นๆ ในส่วนของเกษตรกรรายย่อย ได้มีการจัดตั้งเครดิตยูเนียนขึ้น 25 กลุ่มในอำเภอสะเมิง ตลอดเวลาที่ผ่านมาองค์กรอิสระของเกษตรกรเหล่านี้ได้จัดตั้งขึ้นด้วยความช่วยเหลือจาก กองทุนหมุนเวียนจากมูลนิธิ และสนับสนุนโดยเครดิตยูเนียนแห่งประเทศไทย ในปี 2525 อันเป็นปีสิ้นสุดโครงการเครดิตยูเนียน มีสมาชิกประมาณ 850 ราย ซึ่งกล่าวได้ว่าเป็น 1 ใน 5 ของ 3,600 ครอบครัว ที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่โครงการ มีกิจกรรมร่วมกับเครดิตยูเนียนไม่โดยทางตรงก็ทางอ้อม ความสำเร็จในส่วนนี้ของโครงการอาจประเมินได้จากข้อเท็จจริงที่ว่าเครดิตยูเนียนทั้งหมดที่มีอยู่ในภาคเหนือ จำนวน 40 กลุ่มนั้นอยู่ในพื้นที่โครงการเสีย 25 กลุ่ม

ในปัจจุบัน ยังมีเครดิตยูเนียนที่ถือเป็นองค์กรประชาชนที่ช่วยเหลือตนเองได้ในอำเภอสะเมิงอีก 9 กลุ่ม ซึ่งยังจัดบริการให้กับสมาชิกอยู่ การวิจัยครั้งนี้มุ่งที่จะศึกษาถึงเครดิตยูเนียนในอำเภอสะเมิง ซึ่งถือเป็นองค์กรประชาชนในชนบท ที่จัดตั้งขึ้นภายใต้การสนับสนุนของหน่วยงานเอกชน (Non-governmental Organization, NGO) และสามารถดำเนินงานต่อได้ด้วยตนเอง เมื่อเสร็จสิ้นโครงการ โดยศึกษาถึงการติดต่อสื่อสารของสมาชิกภายในกลุ่มและกับหน่วยงานภายนอก ตลอดจนศึกษาเปรียบเทียบคุณลักษณะทางเศรษฐกิจและสังคม และการติดต่อสื่อสารระหว่างผู้ที่ เป็นสมาชิก และผู้ไม่ได้เป็นสมาชิก ระหว่างผู้เป็นประธานกลุ่ม กับผู้ไม่ได้เป็น และระหว่างผู้ที่อยู่ในเขตที่มีกลุ่มเครดิตยูเนียนประสบความสำเร็จ กับผู้ที่อยู่ในเขตที่กลุ่มเครดิตยูเนียนไม่ประสบความสำเร็จ เพื่อจะได้ใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาองค์กรประชาชนในชนบท เพื่อให้มีความยั่งยืนต่อไป

อุปกรณ์และวิธีทดลอง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา ประชากรที่ใช้ในการศึกษารั้งนี้ เป็นประชากรในหมู่บ้านที่ 4 และ 6 ตำบลสะเมิงเหนือ และหมู่บ้าน 8 และ 1 ตำบลสะเมิงใต้ อำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่

ซึ่งเป็นหมู่บ้านที่มีเครดิตยูเนียนตั้งอยู่ โดยหมู่บ้านที่ 4 ตำบลสะเมิงเหนือ และหมู่บ้านที่ 8 ตำบลสะเมิงใต้ เป็นตัวแทนของหมู่บ้านที่การดำเนินงานของเครดิตยูเนียนประสบความสำเร็จ ส่วนหมู่บ้านที่ 6 ตำบลสะเมิงเหนือ และหมู่บ้านที่ 1 ตำบลสะเมิงใต้ เป็นตัวแทนของหมู่บ้านที่การดำเนินงานของเครดิตยูเนียนไม่ประสบความสำเร็จ ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ประกอบไปด้วย ประธาน กรรมการ สมาชิก อดีตประธาน ของเครดิตยูเนียน ตลอดจนผู้ใหญ่บ้านและผู้ที่ไม่ได้เป็นสมาชิกเครดิตยูเนียน โดยวิธีสุ่มตัวอย่างแบบธรรมดา (Simple Random Sampling) จำนวนทั้งสิ้น 71 ราย เป็นผู้ที่เป็นสมาชิกเครดิตยูเนียน 49 ราย และไม่ได้เป็นสมาชิกเครดิตยูเนียน 22 ราย

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามที่ประกอบไปด้วย คำถามปิด (Close - ended Question) และคำถามเปิด (Open - ended Question)

แบ่งคำถามออกเป็น 4 ส่วน คือ

1. ข้อมูลด้านเศรษฐกิจ - สังคม
2. ข้อมูลกิจกรรมและการสื่อสารในองค์กร
3. ข้อมูลด้านการสื่อสารทั่วไป
4. ข้อมูลด้านความคิดเห็นที่มีต่อเครดิตยูเนียน

วิธีการทดลอง ใช้วิธีการสัมภาษณ์โดยแบบสอบถามโดยตรง ทำการเก็บข้อมูลในระหว่างเดือนพฤษภาคม ถึง เดือนสิงหาคม 2532 และนำข้อมูลที่รวบรวมได้มาจัดเป็นหมวดหมู่ แจกแจงความถี่และวิเคราะห์ค่าทางสถิติ โดยหาค่าร้อยละ มัชฌิมเลขคณิต การทดสอบนัยสำคัญเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่าง โดยวิธี T-test และ Chi-square (χ^2).

ผลการทดลอง

ตอนที่ 1 สภาพความเป็นอยู่ทางเศรษฐกิจและสังคมของประชากรที่ใช้ในการศึกษา

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้เป็นชายร้อยละ 69 และร้อยละ 31 เป็นหญิง มีอายุเฉลี่ย 41 ปี โดยมีอายุอยู่ระหว่าง 31-40 ปี มากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 29.58 ส่วนใหญ่ถึงร้อยละ 68 มีการศึกษาจบชั้นประถมศึกษาตอนต้น (ประถมปีที่ 4) ร้อยละ 70 มีที่อยู่อาศัยเป็นบ้านไม้หลังคามุงด้วยกระเบื้อง คราวเรือนส่วนใหญ่จะมีจักรยานยนต์เป็นพาหนะ โดยมีจักรยานยนต์เฉลี่ยคราวเรือนละ 0.60 คัน และมีเพียงร้อยละ 28 ที่ไม่มีจักรยานยนต์เป็นพาหนะที่ใช้ในคราวเรือน ผลผลิตในด้านการเกษตรได้จากข้าว ไร่ละ 1.555 กิโลกรัม และถั่วเหลือง ต่อคราวเรือนเท่ากับ 1.555 กิโลกรัม

และ 28.27 ดังตามลำดับ ดังแสดงในตารางที่ 1

Table 1 Basic socio-economic characteristic of surveyed respondent .

Characteristics		Number	Percentage
Sex	Male	49	69.01
	Female	22	30.99
Aeg	21-30 years	16	22.54
	31-40 years	21	29.58
	41-50 years	17	23.94
	51-60 years	15	21.13
	61-70 years	2	2.81
	Max 65, Min 22, $\bar{X}$ = 41		
	Education		
	not completed primary	1	1.41
	completed primary	68	95.77
	completed secondary	1	1.41
	higher than secondary	1	1.41
House construction			
	wood	70	98.59
	woven bamboo / incomplete	1	1.41
Roof construction			
	iron-zinc sheet	5	7.04
	roof tiles	59	83.10
	grass or leaves	7	9.86
Number of (mean number per household)			
	bicycle	0.25	
	motorcycle	0.61	
	cars	0.11	
	tractors	0.26	
Household without			
	bicycles	53	74.6
	motorcycles	28	39.4
	cars	67	94.3
	tractors	54	76.0
Agricultural production (mean number per household)			
	rice (taung)	189 (Max.450, Min 20)	
	gartic (kilogram)	1,555.00 (Max 5,000, Min 50)	
	soybean (taung)	28.27 (Max 150, Min 2)	

ตอนที่ 2 กิจกรรมและการสื่อสารในองค์กร

2.1 กิจกรรมของกลุ่มช่วยปรับปรุงการทำการเกษตร จากการสอบถามถึงกิจกรรมของกลุ่มเกษตรกรนิยมน ได้ช่วยปรับปรุงการทำการเกษตรหรือไม่ ร้อยละ 79 ตอบว่า ได้ช่วยปรับปรุง ร้อยละ 12 ตอบว่าไม่แน่ใจ และร้อยละ 8 ตอบว่า ไม่ได้ช่วยปรับปรุงแต่อย่างใด

ในบรรดาผู้ที่ตอบว่าช่วยปรับปรุงนั้น ร้อยละ 65.96 กล่าวว่ากิจกรรมของกลุ่มได้ปรับปรุงงานเกษตรในรูปของเงินกู้ ร้อยละ 21 ในรูปของปุ๋ยเงินเช็ด และร้อยละ 4 ได้รับในรูปของความรู้ทางการเกษตร ดังแสดงในตารางที่ 2

Table 2. Perceived scope for improvement to farming.

Perceived scope for improvement	Number	Percentage
Yes	39	79.60
No	4	8.16
Not sure	6	12.34
Total	49	100.00
Kind of assistance		
Get access to the loan	31	65.96
Get access to credit for fertilizer	10	21.28
Get access to buy low-price fertilizer	3	6.38
Get access to agricultural knowledge	2	4.26
Get access to agricultural tools	1	2.12
Total	47	100.00

2.2 การเข้าร่วมกิจกรรมขององค์กร ศึกษาการเข้าร่วมกิจกรรมของสมาชิกขององค์กร โดยใช้ความถี่ของการเข้าประชุมหรือการอภิปรายปัญหาในกลุ่มกับประธานหรือกรรมการของกลุ่มในช่วง 3 เดือนที่ผ่านมา

2.2.1 การประชุม จากการศึกษาพบว่าร้อยละ 59.18 เข้าร่วมประชุมกลุ่ม 3 ครั้ง ร้อยละ 6.12 เข้าร่วมประชุมกลุ่ม 2 ครั้ง และร้อยละ 34.70 ไม่เคยเข้าร่วมประชุมกลุ่มเลย

เรื่องสำคัญที่ประชุมคือ เรื่อง เงินออม จากการสอบถามถึงประโยชน์ที่ได้รับจากการประชุมกลุ่ม มีเพียงร้อยละ 2.04 ที่ได้รับประโยชน์จากการประชุมมาก และร้อยละ 95.96 กล่าวว่า ไม่ได้รับประโยชน์แต่อย่างใด

2.2.2 การอภิปรายปัญหากับคณะกรรมการกลุ่ม จากการศึกษาพบว่า ร้อยละ 55.10 ได้อภิปรายปัญหากับคณะกรรมการกลุ่ม 3 ครั้ง ร้อยละ 8.16 อภิปรายปัญหา 2 ครั้ง และร้อยละ 36.73 ไม่เคยอภิปรายปัญหากับคณะกรรมการกลุ่มแต่อย่างใด และเพียงร้อยละ 2.08 ที่ได้รับประโยชน์จากการอภิปรายนั้น ในขณะที่ร้อยละ 95.83 ไม่ได้รับประโยชน์จากการอภิปรายแต่อย่างใด

2.2.3 การอภิปรายปัญหากับประธานกลุ่ม จากการศึกษาพบว่าร้อยละ 51.02 ได้อภิปรายปัญหาทางด้านเกษตรกับประธานกลุ่ม 3 ครั้ง ร้อยละ 8.16 อภิปรายปัญหา 2 ครั้ง และร้อยละ 40.82 ไม่เคยอภิปรายปัญหากับประธานกลุ่มเลย ในการอภิปรายปัญหากับประธานกลุ่มร้อยละ 95 ไม่ได้รับประโยชน์จากการอภิปรายนั้น มีเพียงร้อยละ 2.17 เท่านั้นที่ได้รับประโยชน์จากการอภิปราย ดังแสดงในตารางที่ 3

Table 3. Communication activities in the previous 3 months .

Communication activity (in the previous three months)	Number	Percentage
Attendance at meetings		
0	1	34.70
1-2	3	6.12
3-4	29	59.18
Discussion problem with committee		
0	18	36.73
1-2	4	8.16
3-4	27	55.10
Discussion problem with chair person		
0	20	40.82
1-2	4	8.16
3-4	25	51.02

2.3 การสื่อสารภายนอกองค์กร ศึกษาการสื่อสารภายนอกองค์กร โดยใช้ความถี่ของการที่สมาชิกได้ร่วมอภิปรายปัญหากับเจ้าหน้าที่รัฐบาล ในช่วง 3 เดือนที่ผ่านมา จากการศึกษาพบว่าร้อยละ 2.04 ได้อภิปรายปัญหาร่วมกับเจ้าหน้าที่ของรัฐ 3 ครั้ง ร้อยละ 63.26 อภิปราย

1-2 ครั้ง และร้อยละ 34.69 ไม่เคยอภิปรายเลย ส่วนปัญหาสำคัญที่อภิปรายร่วมกัน ได้แก่ เรื่อง การทำบัญชีกลุ่ม ดังแสดงในตารางที่ 4

Table 4. Discussion problem with the officer of line agencies .

Number of discussion	Number	Percentage
0	17	34.69
1-2	31	63.27
3-4	1	2.04

ตอนที่ 3. ลักษณะการติดต่อสื่อสารทั่วไป

3.1 ลักษณะการรับข่าวสาร ตลอดจนหนังสือที่ใช้ในการรับข่าวสารทางด้านการเกษตรและการมีส่วนร่วมในการเข้ารับการฝึกอบรมเพื่อรับความรู้ในด้านการเกษตรในช่วงเดือนที่ผ่านมา จากการศึกษาพบว่า ประชากรที่ใช้ในการศึกษามีวิทยุฟังถึงร้อยละ 92.96 ฟังรายการวิทยุที่เกี่ยวกับการเกษตร ร้อยละ 96.97 ได้รับประโยชน์จากรายการวิทยุ ร้อยละ 82.81 สำหรับสื่อประเภทหนังสือพิมพ์ พบว่าร้อยละ 49.30 อ่านหนังสือพิมพ์ แต่เพียงร้อยละ 28.57 ที่อ่านข่าวสารทางด้านเกษตรจากหนังสือพิมพ์ ในบรรดาผู้ที่อ่านบทความทางด้านเกษตร ทุกคนได้รับประโยชน์จากบทความนั้น ในด้านการเข้ารับการฝึกอบรม พบว่าร้อยละ 27.03 ได้เข้ารับการฝึกอบรมกับกลุ่มในช่วง 1 ปีที่ผ่านมา และร้อยละ 80 ได้รับประโยชน์จากการฝึกอบรมนั้น ดังแสดงในตารางที่ 5

Table 5. Indicators of access and exposure to external sources of information.

Indicator	Percentage	
	Yes	No
Working radio in house	92.96	7.04
Heard farm b'cast in past month	96.97	3.03
Farm b'cast helped farming	82.81	17.19
Read the newspaper	49.30	50.70
Farming story in the newspaper	28.57	71.43
Story from newspaper helped farming	100.00	0
Attended training on farming in past 12 months	27.03	72.97
Training helped farming	80	20

3.2 การเดินทางไปยังท้องที่อื่นๆ ซึ่งได้แก่อำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่ และกรุงเทพมหานคร ในรอบ 12 เดือนที่ผ่านมา จากการศึกษาพบว่าประชากรที่ใช้ในการศึกษาทุกคนมีโอกาสดำเนินทางไปยังอำเภอสะเมิง ร้อยละ 98.59 เดินทางไปยังจังหวัดเชียงใหม่ และเพียงร้อยละ 2.81 ที่ได้เดินทางไปยังกรุงเทพมหานคร ดังแสดงในตารางที่ 6

Table 6. Respondents travel outside villages in the 12 months preceding the survey .

Destination	Respondent who had visited in past 12 months , %
Samoeng District	100.00
Chiangmai	98.59
Bangkok	2.81
Other provinces	12.67

ตอนที่ 4. ผลประโยชน์จากกลุ่มเครดิตยูเนียน

4.1 ประโยชน์ที่ได้รับจากการเป็นสมาชิกกลุ่ม จากการสอบถามประชากรที่เป็นสมาชิกกลุ่มเครดิตยูเนียนถึงประโยชน์ที่ได้รับจากการเป็นสมาชิกกลุ่ม ร้อยละ 93 ได้รับประโยชน์ในขณะนี้ร้อยละ 6.12 กล่าวว่าไม่ได้รับประโยชน์ สำหรับประโยชน์ที่ได้รับนั้น ส่วนใหญ่ร้อยละ 49.12 ได้รับในรูปของเงินเชื่อ จากการสอบถามผู้ที่ไม่ได้เป็นสมาชิกกลุ่มถึงประโยชน์ดังกล่าว ร้อยละ 50 กล่าวว่า การเป็นสมาชิกกลุ่มได้รับประโยชน์จากกลุ่ม และส่วนใหญ่คือ ร้อยละ 45.45 กล่าวถึงประโยชน์ที่ได้รับในรูปของเงินเชื่อ และเงินปันผล ดังแสดงในตารางที่ 7

4.2 การเข้าร่วมเป็นสมาชิกกลุ่ม จากการสอบถามผู้ที่ไม่ได้เป็นสมาชิกกลุ่มถึงสาเหตุของการไม่เข้าร่วมกลุ่ม พบว่าร้อยละ 54.55 เห็นว่าไม่ได้ประโยชน์อันใดจากการรวมกลุ่ม เหตุผลอื่นๆ ได้แก่ ไม่มีเวลา ไม่ได้รับการต้อนรับจากกลุ่ม เป็นสมาชิกกลุ่มอื่นอยู่แล้ว และ มีกลุ่มอยู่มากมายในหมู่บ้าน ดังแสดงในตารางที่ 8

ตอนที่ 5 การศึกษาเปรียบเทียบ โดยมุ่งศึกษาถึงความแตกต่างระหว่างประชากรที่ใช้ในการศึกษา ในด้านต่างๆ กัน คือ

5.1 การเปรียบเทียบลักษณะทางสังคมและเศรษฐกิจ โดยการศึกษาเปรียบเทียบคุณลักษณะต่างๆ ที่ได้แก่ อายุ การศึกษา ลักษณะบ้านที่อยู่อาศัย พาหนะ และปริมาณของผลผลิตทางการเกษตร

Table 7. Perceived scope of benefits of RPO memberships.

Scope of benefits	Respondents	
	member %	non-member %
Perceived scope of benefits		
Yes	93.88	50.00
No	6.12	50.00
Benefits		
Access to credit	49.12	45.45
Access to dividen	26.32	45.45
Access to cheap fertilizer	14.04	9.10
Access to credit for fertilizer	8.77	-
Access to advice on agricultural practices and technology	1.75	-

Table 8. Reasons given by non-members for not joining RPOS.

Reasons	Number	Pencentoge
Didn't see any benefit in joining	12	54.54
Had no time to join the group	7	31.81
Would not be welcomed as a member	1	4.55
Had been a member of auother group	1	4.55
Many rpo group in the village	1	4.55
Total	22	100.00

5.1.1 การเปรียบเทียบระหว่างกลุ่มประชากรที่เป็นสมาชิกกลุ่มเครดิตยูเนียน และกลุ่มประชากรที่ไม่ได้เป็นสมาชิก จากการศึกษาพบว่าคุณสมบัติทางเศรษฐกิจและสังคมของกลุ่มประชากรทั้ง 2 กลุ่มไม่มีแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ดังแสดงในตารางที่ 9

Table 9. Basic socio-economic data of member and non-member group of respondents .

Indicator	Member group	Non-member group	t-test
Age (mean)	40.7	40.8	.01 ns
Education, %			
not completed primary	-	4.00	
completed primary	97.83	92.00	
completed secondary	-	4.00	
higher than secondary	2.17	-	
House construction			
wood	100	96.00	
woven bamboo / incomplete	-	4.00	
Roof Construction			
iron-zinc sheet	4.35	12.00	
roof tiles	82.61	84.00	
grass or leaves	13.04	4.00	
Number of (mean number per household)			
bicycles	0.30	0.16	
motorcycles	0.65	0.52	
cars	0.15	0.04	
tractors	0.21	0.36	
Household without	%	%	
bicycle	69	84	
motorcycle	34	48	
car	84	96	
tractors	78	64	
Rice production (mean for rice producing house-hold,taung)	176.1	210.4	1.23 ns

5.1.2 การเปรียบเทียบระหว่างกลุ่มประชากรที่อยู่ในเขตที่กลุ่มเครดิตยูเนียนประสบความสำเร็จกับกลุ่มประชากรที่อยู่ในเขตที่กลุ่มเครดิตยูเนียนไม่ประสบความสำเร็จ พบว่าประชากรทั้งสองกลุ่มมีความแตกต่างกัน โดยเฉพาะอายุเฉลี่ยของกลุ่มประชากรที่อยู่ในเขตที่มีกลุ่มที่ประสบความสำเร็จ และเขตที่มีกลุ่มไม่ประสบความสำเร็จ เป็น 37.7 และ 43.8 ปี ตามลำดับ ซึ่งแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($t = 2.4$, $P < 0.05$) ส่วนผลผลิตข้าวเฉลี่ยต่อครัวเรือนของประชากรในเขตที่มีกลุ่มประสบความสำเร็จ และไม่สำเร็จเป็น 207.2 และ 171.2 ถึง ตามลำดับ ซึ่งพบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($t = 1.39$, $P < 0.05$) ดังแสดงในตารางที่ 10

Table 10. Basic socio-economic data of active and less-group of respondents .

Indicator	Active group	Less-active group	t-test
Age (mean)	37.7	43.8	2.4 (P<0.05)
Education, %			
not completed primary	2.7		
completed primary	94.6	97.1	
completed secondary	-	2.8	
higher than secondary	2.7	-	
House construction			
wood	100	97.2	
woven bamboo / incomplete	0	2.8	
Roof construction			
iron-zinc sheet	8.3	5.7	
roof tiles	80.6	85.7	
grass or leaves	11.1	8.6	
Number of (mean number per household)			
bicycles	0.2	0.2	
motorcycles	0.4	0.7	
cars	0.08	0.1	
tractors	0.2	0.3	
Household without	%	%	
bicycle	77.7	71.4	
motorcycle	55.5	22.8	
car	91.6	85.7	
tractor	77.7	68.5	
Rice production (mean for rice producing households, taung)	207.2	171.2	1.39 (P<0.05)

5.1.3 การเปรียบเทียบระหว่างกลุ่มประชากรที่เป็นประธานกลุ่ม และกลุ่มประชาชนอื่นๆ พบว่าอายุเฉลี่ยของกลุ่มประชากรที่เป็นประธานกลุ่มเป็น 44.8 และกลุ่มอื่นๆ เป็น 40.1 ซึ่งแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($t = 1.46$, $P < 0.05$) ส่วนผลผลิตข้าวเฉลี่ยต่อครัวเรือนของประชาชนทั้งสองกลุ่มเป็น 200 และ 187.2 ซึ่งไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($t = 0.036$, ns) ดังแสดงในตารางที่ 11

5.2 การเปรียบเทียบลักษณะทางเศรษฐกิจและสังคมที่ให้ค่าเป็นคะแนน โดยการให้คะแนนทรัพย์สินซึ่งได้แก่ ที่อยู่อาศัย และพาหนะที่ประชากรมีอยู่ในครอบครอง โดยให้ที่อยู่อาศัยมี 2 ประเภทคือ ทำด้วยไม้ทั้งหลัง และทำด้วยไม้ไผ่ขัดแตะ มีคะแนน 2 และ 1 ตามลำดับหลังคาบ้านมี 3 ประเภท คือ กระเบื้อง สังกะสี และหญ้าคา มีคะแนน 3,2 และ 1 ตามลำดับ พาหนะมี 4 ประเภทคือ รถยนต์ รถแทรกเตอร์ รถจักรยานยนต์ และรถจักรยาน มีคะแนน 4,3,2 และ 1 ตามลำดับ

5.2.1 เปรียบเทียบกลุ่มประชากรในเขตที่มีกลุ่มเครดิตยูเนียนที่ประสบความสำเร็จและ

Table 11. Basic socio-economic data of chairman and the rest group of respondents.

Indicator	Chairman group	The rest group	t-test
Age (mean)	44.8	40.1	1.46
Education, %	%	%	(P<0.05)
not completed primary	-	1.6	
completed primary	88.9	96.8	
completed secondary	-	1.6	
higher than secondary	11.1	-	
House construction			
wood	100	98.4	
woven bamboo / incomplete	0	1.6	
Roof construction			
iron-zinc sheet	11.1	6.5	
roof tiles	77.8	83.8	
grass or leaves	11.1	9.7	
Number of (mean number per household)			
bicycles	0.1	0.2	
motorcycles	0.6	0.5	
cars	0.1	0.1	
tractors	0.4	0.2	
Household without	%	%	
bicycle	88.8	72.5	
motorcycle	33.3	40.3	
car	88.8	88.7	
tractor	55.5	75.8	
Rice production (mean for rice producing households, taung)	200.00	187.2	0.36 ns

ไม่ประสบความสำเร็จ พบว่าได้คะแนนค่าเฉลี่ย 6.8 และ 8.0 ตามลำดับ ซึ่งค่าเฉลี่ยทั้ง 2 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($F = 4.3, P < 0.05$)

5.2.2 เปรียบเทียบกลุ่มประชากรที่เป็นประธานกลุ่ม และกลุ่มอื่นๆ พบว่าได้คะแนนเฉลี่ย 8.2 และ 7.3 ตามลำดับ ซึ่งไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($F = 0.9, ns$)

5.2.3 เปรียบเทียบกลุ่มประชากรที่เป็นสมาชิกกลุ่มและไม่เป็นสมาชิก พบว่าได้คะแนนเฉลี่ยเท่ากันคือ 7.4 ซึ่งไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($F = 0.006, ns$) ดังแสดงในตารางที่ 12

Table 12. Socio-economic score of respondents.

Pairs of comparison	Socio-economic score		F-test
	$\bar{x}_1$	$\bar{x}_2$	
Active and less active group	6.8	8.0	4.3 (P<0.05)
Chairman and the rest group	8.2	7.3	0.90 ns
Member and non-member group	7.4	7.4	0.006 ns

Table 13. Indicators of access and exposure to external sources of information of member and non-member group of respondents.

Indicator	Member group (N=46)	Non-Member group (N=25)	t-test
Working radio in house	number % 45 97.8	number % 21 84.0	.59 ns
Heard farm b'cast in past month	43 95.5 $\bar{x} = 12.98$	21 100 $\bar{x} = 14.24$	
Farm b'cast helped farming			
a lot	8 18.6	0 0	
a little	27 62.7	18 85.7	
not at all	18 18.6	3 14.2	
Television in house	0 0	0 0	.35 ns
Attended training on farming in past year	8 17.4 $\bar{x} = .37$	2 8.0 $\bar{x} = .50$	
Training helped farming			
a lot	2 25.0	1 50.0	
a little	4 50.0	1 50.0	
not at all	2 25.0	0 0	
Read farm news from newspaper	22 47.8 $\bar{x} = .38$	13 52.0 $\bar{x} = .38$	.09 ns
Farm news from newspaper helped farming			
a lot	1 4.5	1 7.6	
a little	4 18.1	3 23.0	
not at all	17 77.2	9 69.2	

5.3 เปรียบเทียบลักษณะการรับข่าวสาร

5.3.1 เปรียบเทียบระหว่างกลุ่มประชาชนที่เป็นสมาชิกและที่ไม่เป็นสมาชิก จากการศึกษาพบว่าประชากรทั้งสองกลุ่มมีการรับฟังรายการวิทยุที่เกี่ยวกับการเกษตร มีค่าเฉลี่ย 12.98 และ 14.24 ครั้งตามลำดับ ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($t = 0.59$, ns) มีการเข้ารับการฝึกอบรมเกี่ยวกับการเกษตรเฉลี่ย 0.37 และ 0.50 ครั้ง ตามลำดับ ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($t = 0.35$, ns) และมีการอ่านหนังสือพิมพ์ที่เกี่ยวกับข่าวเกษตรเฉลี่ย 0.38 และ 0.38 ตามลำดับ ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($t = 0.38$, ns) ดังแสดงในตารางที่ 13

Table 14. Indicators of access and exposure to external sources of information of active and less-active group of respondents.

Indicator	Active group (n = 36)	Less-active group (n = 35)	t-test
	number %	number %	
Working radio in house	32 88.8	34 97.1	0.02 ($P < 0.05$)
heard farm b'cast in past month	31 86.1	33 97.0	
	$\bar{x} = 11.3$	$\bar{x} = 15.2$	
Farm b'cast helped farming			0.21 ns
a lot	4 12.9	4 12.1	
a little	21 67.7	24 72.7	
not at all	6 19.3	5 15.1	
Television in house	0 0	0 0	
Attended training on farming in past year	6 16.6	2 5.7	
	$\bar{x} = 0.38$	$\bar{x} = 0.43$	
Training helped framing			1.24 ns
a lot	2 33.3	- -	
a little	3 50.0	2 100	
not at all	1 16.6	- -	
Read farm news from newspaper	18 50.0	17 48.5	1.24 ns
	$\bar{x} = .50$	$\bar{x} = .24$	
Farm news from newspaper helped farming			
a lot	2 11.1	- 0	
a little	4 22.2	3 17.6	
not at all	12 66.6	14 82.3	

5.3.2 เปรียบเทียบระหว่างกลุ่มประชากรในเขตที่มีกลุ่มเครดิตยูเนียนที่ประสบความสำเร็จและไม่ประสบความสำเร็จ พบว่า ประชากรทั้งสองกลุ่มมีการรับฟังรายการวิทยุเกี่ยวกับการเกษตรมีค่าเฉลี่ย 11.3 และ 15.2 ตามลำดับ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P < 0.05$) มีค่าเฉลี่ยในการเข้ารับการฝึกอบรมเกี่ยวกับการเกษตรเป็น 0.38 และ 0.43 ตามลำดับ ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และมีค่าเฉลี่ยการอ่านหนังสือพิมพ์เกี่ยวกับความรู้ทางด้านการเกษตร 0.5 และ 0.24 ตามลำดับ ไม่มีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ดังแสดงในตารางที่ 14

5.3.3 เปรียบเทียบระหว่างกลุ่มประชากรที่เป็นประธานกลุ่ม กับประชาชนทั่วไปจากการศึกษาพบว่า ประชากรทั้งสองกลุ่มมีการรับฟังรายการวิทยุเกี่ยวกับการเกษตรมีค่าเฉลี่ย 13.8 และ 13.3 ตามลำดับ ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ มีค่าเฉลี่ยในการเข้ารับการฝึกอบรมเกี่ยวกับการเกษตร 0.57 และ 0.37 ตามลำดับ ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และมีค่าเฉลี่ยในการอ่านหนังสือพิมพ์เกี่ยวกับความรู้ทางการเกษตร 0.33 และ 0.38 ตามลำดับ ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ดังแสดงในตารางที่ 15

5.4 เปรียบเทียบลักษณะการติดต่อสื่อสารภายในกลุ่มเป็นคะแนน โดยการศึกษาจากความถี่ของกิจกรรมที่ประชากรเข้าไปมีส่วนร่วม ได้แก่ การประชุม การอภิปรายปัญหาเกี่ยวกับกรรมการกลุ่มและการอภิปรายปัญหาเกี่ยวกับประธานกลุ่ม ในช่วง 3 เดือนที่ผ่านมา

5.4.1 เปรียบเทียบลักษณะการติดต่อสื่อสารภายในกลุ่ม ระหว่างกลุ่มประชากรที่เป็นสมาชิกกลุ่มเครดิตยูเนียนที่ประสบความสำเร็จ และที่ไม่ประสบความสำเร็จ พบว่ามีค่าเฉลี่ย 8.5 และ 1.8 ตามลำดับ ซึ่งมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P < 0.01$)

5.4.2 เปรียบเทียบลักษณะการติดต่อสื่อสารภายในกลุ่ม ระหว่างกลุ่มประชากรที่เป็นประธาน และกลุ่มประชากรทั่วไป พบว่ามีค่าเฉลี่ย 6.3 และ 5.2 ตามลำดับ ซึ่งไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

5.4.3 เปรียบเทียบลักษณะการติดต่อสื่อสารภายในกลุ่ม ระหว่างกลุ่มประชากรที่เป็นสมาชิก และที่ไม่เป็นสมาชิก พบว่ามีค่าเฉลี่ย 5.3 และ 6.0 ตามลำดับ ซึ่งไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ดังแสดงในตารางที่ 16

5.5 เปรียบเทียบลักษณะการรับข่าวสารเป็นคะแนน โดยการศึกษาถึงความถี่ของการรับฟังรายการวิทยุ การดูโทรทัศน์ การฝึกอบรม และการอ่านหนังสือพิมพ์ ที่เกี่ยวกับการเกษตรในรอบ 1 เดือนที่ผ่านมา

5.5.1 เปรียบเทียบการรับข่าวสารเป็นคะแนนระหว่างประชากรที่อยู่ในเขตที่มีกลุ่มประสบความสำเร็จ กับประชากรที่อยู่ในเขตที่มีกลุ่มที่ไม่ประสบความสำเร็จ พบว่ามีค่าเฉลี่ยเป็น 0.57 และ 0.70 ตามลำดับ ซึ่งไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($t = 0.74$, ns)

5.5.2 เปรียบเทียบการรับข่าวสารเป็นคะแนนระหว่างประชากรที่เป็นประธานกลุ่ม กับประชากรทั่วไป พบว่ามีค่าเฉลี่ยเป็น 0.91 และ 0.59 ตามลำดับ ซึ่งไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($t = 0.74$, ns)

Table 15. Indicators of access and exposure to external sources of information of the chairperson and the rest group of respondents.

Indicator	Chair-person group		The rest group		t-test
	number	%	number	%	
Working radio in house	9	100	57	91.9	
Heard farm b'cast in past month	9	100	55	88.7	
	$\bar{x} = 13.8$		$\bar{x} = 13.3$		0.26 ns
Farm b'cast helped farming					
a lot	-	-	8	14.5	
a little	9	100	36	65.4	
not at all	-	-	11	20.1	
Television in home	-	-	-	-	
Attended training on farming in past year	2	22.2	8	12.9	
	$\bar{x} = 0.57$		$\bar{x} = 0.37$		0.46 ns
Training helped farming					
a lot	1	50.0	2	25.0	
a little	-	-	5	62.5	
not at all	1	50.0	1	12.5	
Read farm news from newspaper	6	66.6	29	46.7	
	$\bar{x} = 0.33$		$\bar{x} = 0.38$		0.19 ns
Farm news from newspaper helped farming					
a lot	-	-	2	6.9	
a little	2	33.3	5	17.2	
not at all	4	66.6	22	75.9	

Table 16. Internal communication score of respondents.

Comparison group	Internal communication score		t-test
	$\bar{x}_1$	$\bar{x}_2$	
Active group and less active group	8.5	1.8	9.28 ($P < .01$)
Chairman group and the rest group	6.3	5.2	0.79 ns
Member group and non-member group	5.3	6.0	0.21 ns

5.5.3 เปรียบเทียบการรับข่าวสารเป็นคะแนนระหว่างประชากรที่เป็นสมาชิกและไม่เป็นสมาชิกกลุ่ม พบว่ามีค่าเฉลี่ย 0.64 และ 0.60 ตามลำดับ ซึ่งไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($t = 0.21$, ns) ดังแสดงในตารางที่ 17

Table 17. Communication exposure score.

Comparison group	Internal communication score		t-test
	$\bar{x}_1$	$\bar{x}_2$	
Active group and less-active group	0.57	0.70	0.74 ns
Chairman group and the rest group	0.91	0.59	0.82 ns
Member group and non-member group	0.64	0.60	0.21 ns

5.6 เปรียบเทียบความคิดเห็นที่มีต่อกลุ่มเครดิตยูเนียน และความคิดเห็นอื่น ๆ โดยการศึกษาถึงความคิดเห็นที่มีต่อกลุ่มในด้านที่สามารถเพิ่มกำไรจากการประกอบอาชีพเกษตร ประโยชน์ที่ได้รับจากการประชุม จากการอภิปรายปัญหาร่วมกับประธาน กรรมการกลุ่ม และเจ้าหน้าที่รัฐบาล ประโยชน์จากการฟังรายการวิทยุ การฝึกอบรม การอ่านหนังสือพิมพ์ และประโยชน์จากการเป็นสมาชิกกลุ่ม

5.6.1 เปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างกลุ่มประชากรที่อยู่ในเขตที่มีกลุ่มที่ประสบความสำเร็จและไม่ประสบความสำเร็จ พบว่าประชากรทั้ง 2 กลุ่มมีความคิดเห็นในเรื่องต่างๆ ดังนี้

ก. ความคิดเห็นในเรื่องการเพิ่มกำไรจากการผลิต ทั้งสองกลุ่มมีความคิดเห็นด้วย และไม่เห็นด้วยในสัดส่วน 23:1 และ 16:3 ตามลำดับ ซึ่งไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ข. ความคิดเห็นในเรื่องประโยชน์ที่ได้รับจากการประชุมพบว่าประชากรทั้ง 2 กลุ่มมีความคิดเห็นด้วย และไม่เห็นด้วยในสัดส่วน 1:25 และ 1:21 ตามลำดับ ซึ่งไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ค. ความคิดเห็นในเรื่องประโยชน์ที่ได้รับจากการอภิปรายปัญหากับกรรมการกลุ่มพบว่าประชากรทั้ง 2 กลุ่ม มีความคิดเห็นด้วยและไม่เห็นด้วย ในสัดส่วน 1:25 และ 1:21 ตามลำดับ ซึ่งไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ง. ความคิดเห็นในเรื่องประโยชน์ที่ได้รับจากการอภิปรายปัญหากับประธานกลุ่มพบว่าประชากรทั้ง 2 กลุ่ม มีความคิดเห็นด้วยและไม่เห็นด้วยในสัดส่วน 1:24 และ 1:20 ตามลำดับ ซึ่งไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

จ. ความคิดเห็นในเรื่องประโยชน์ที่ได้รับจากการอภิปรายปัญหาเกี่ยวกับเจ้าหน้าที่รัฐบาล พบว่าประชากรทั้ง 2 กลุ่มมีความคิดเห็นด้วยและไม่เห็นด้วยในสัดส่วน 0:26 และ 0:23 ตามลำดับ

ฉ. ความคิดเห็นในเรื่องประโยชน์ที่ได้รับจากการฟังรายการวิทยุ พบว่าประชากรทั้ง 2 กลุ่ม มีความคิดเห็นด้วยและไม่เห็นด้วยในสัดส่วน 25:6 และ 28:5 ตามลำดับ ซึ่งไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ช. ความคิดเห็นในเรื่องประโยชน์ที่ได้รับจากการฝึกอบรม พบว่าประชากรทั้ง 2 กลุ่ม มีความคิดเห็นด้วยและไม่เห็นด้วยในสัดส่วน 5:1 และ 3:1 ตามลำดับ ซึ่งไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ซ. ความคิดเห็นในเรื่องประโยชน์ที่ได้รับจากการอ่านหนังสือพิมพ์ พบว่าประชากรทั้ง 2 กลุ่ม มีความคิดเห็นด้วยและไม่เห็นด้วยในสัดส่วน 6:0 และ 3:0 ตามลำดับ

ณ. ความคิดเห็นในเรื่องประโยชน์ที่ได้รับจากการเป็นสมาชิก โดยถามผู้ที่ เป็นสมาชิก พบว่าประชากรทั้ง 2 กลุ่มมีความคิดเห็นด้วยและไม่เห็นด้วยในสัดส่วน 26:0 และ 20:3 ซึ่งไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ญ. ความคิดเห็นในเรื่องประโยชน์ที่ได้รับจากการเป็นสมาชิก โดยถามผู้ที่ไม่ใช่สมาชิก พบว่าประชากรทั้งสองกลุ่ม มีความคิดเห็นด้วยและไม่เห็นด้วยในสัดส่วน 8:2 และ 3:9 ซึ่งมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P < 0.05$) ดังแสดงในตารางที่ 18

5.6.2 เปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างกลุ่มประชากรที่เป็นสมาชิก และไม่เป็นสมาชิก พบว่า ประชากรทั้ง 2 กลุ่ม มีความคิดเห็นในเรื่องต่างๆ กันดังนี้คือ

ก. ความคิดเห็นในเรื่องการเพิ่มกำไรจากการผลิต ทั้ง 2 กลุ่ม ประชากรมีความคิดเห็นด้วยและไม่เห็นด้วยในสัดส่วน 37:4 และ 2:0 ตามลำดับ ซึ่งไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ข. ความคิดเห็นในเรื่องประโยชน์ที่ได้รับจากการประชุม ทั้ง 2 กลุ่ม ประชากรมีความคิดเห็นด้วยและไม่เห็นด้วยในสัดส่วน 2:44 และ 0:3 ตามลำดับ ซึ่งไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ค. ความคิดเห็นในเรื่องประโยชน์ที่ได้รับจากการอภิปรายปัญหาเกี่ยวกับคณะกรรมการ กลุ่ม พบว่าประชากรทั้ง 2 กลุ่ม มีความคิดเห็นด้วยและไม่เห็นด้วยในสัดส่วน 2:43 และ 0:3 ตามลำดับ ซึ่งไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ง. ความคิดเห็นในเรื่องประโยชน์ที่ได้รับจากการอภิปรายปัญหาเกี่ยวกับประธานกลุ่ม พบว่าประชากรทั้ง 2 กลุ่มมีความคิดเห็นด้วยและไม่เห็นด้วยในสัดส่วน 2:41 และ 0:3 ตามลำดับซึ่งไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

Table 18. Comparison of opinionship of active and less-active group respondents.

Opinion Respondent group	Scope for improving profit from farming		Benefit from meeting		Benefit from discussion with committee		Benefit from discussion with chair- person		Benefit from discussion with officer		Radio-program help farming		Training help farming		Benefit from newspaper		Benefit from being member																												
	yes	no	λ^2	yes	no	λ^2	yes	no	λ^2	yes	no	λ^2	yes	no	Fis- cher's Exact Test	yes	no	λ^2	yes	no	λ^2																								
	Benefit from being nonmember																																												
Active group	23	1	.599 ns	1	25	.007 ns	1	25	.014 ns	1	24	.01 ns	0	26	-	25	6	0	-	26	0	1.69 ns																							
	16	3		1	22		1	21		1	20		0	23	-	28	3	0	-	20	3																								
Less-active group																						yes	no	λ^2																					
																						8	2	4.5 (P< 0.01)																					

จ. ความคิดเห็นในเรื่องประโยชน์ที่ได้รับจากการอภิปรายปัญหากับเจ้าหน้าที่ของรัฐ พบว่าประชากรทั้ง 2 กลุ่มมีความคิดเห็นด้วยและไม่เห็นด้วยในสัดส่วน 0:46 และ 0:3 ตามลำดับ

ฉ. ความคิดเห็นในเรื่องประโยชน์ที่ได้รับจากการฟังรายการวิทยุ พบว่าประชากรทั้ง 2 กลุ่ม มีความคิดเห็นด้วยและไม่เห็นด้วยในสัดส่วน 35:8 และ 18:3 ตามลำดับ ซึ่งไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ช. ความคิดเห็นในเรื่องประโยชน์ที่ได้รับจากการเข้ารับการฝึกอบรมของกลุ่มประชากรทั้ง 2 กลุ่ม มีความคิดเห็นด้วยและไม่เห็นด้วยในสัดส่วน 6:2 และ 2:0 ตามลำดับ ซึ่งไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ซ. ความคิดเห็นในเรื่องประโยชน์ที่ได้รับจากการอ่านหนังสือพิมพ์ พบว่าประชากรทั้ง 2 กลุ่ม มีความคิดเห็นด้วยและไม่เห็นด้วยในสัดส่วน 5:0 และ 4:0 ตามลำดับ

ฌ. ความคิดเห็นในเรื่องประโยชน์ที่ได้รับจากการเป็นสมาชิกกลุ่ม ประชากรทั้ง 2 กลุ่มมีความคิดเห็นด้วยและไม่เห็นด้วยในสัดส่วน 43:3 และ 3:0 ตามลำดับ ซึ่งไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ดังแสดงในตารางที่ 19

5.6.3 เปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างกลุ่มประชากรที่เป็นประธานกลุ่มและกลุ่มประชากรอื่นๆ พบว่าประชากรทั้ง 2 กลุ่ม มีความคิดเห็นในเรื่องต่างๆ กันดังนี้คือ

ก. ความคิดเห็นในเรื่องการเพิ่มกำไรจากการผลิต พบว่ากลุ่มประชากรทั้ง 2 กลุ่มมีความคิดเห็นด้วยและไม่เห็นด้วยในสัดส่วน 8:0 และ 31:4 ตามลำดับ ซึ่งไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยทางสถิติ

ข. ความคิดเห็นในเรื่องประโยชน์ที่ได้รับจากการประชุม พบว่ากลุ่มประชากรทั้ง 2 กลุ่มมีความคิดเห็นด้วยและไม่เห็นด้วยในสัดส่วน 0:9 และ 2:28 ตามลำดับซึ่งไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ค. ความคิดเห็นในเรื่องประโยชน์ที่ได้รับจากการอภิปรายปัญหากับกลุ่ม พบว่าประชากรทั้ง 2 กลุ่มมีความคิดเห็นด้วยและไม่เห็นด้วยในสัดส่วน 0:9 และ 2:37 ตามลำดับ ซึ่งไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ง. ความคิดเห็นในเรื่องประโยชน์ที่ได้รับจากการอภิปรายปัญหากับประธานกลุ่ม พบว่าประชากรทั้ง 2 กลุ่มมีความคิดเห็นด้วยและไม่เห็นด้วยในสัดส่วน 0:7 และ 2:37 ตามลำดับ ซึ่งไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

จ. ความคิดเห็นในเรื่องประโยชน์ที่ได้รับจากการอภิปรายปัญหากับเจ้าหน้าที่ของรัฐ พบว่าประชากรทั้ง 2 กลุ่มมีความคิดเห็นด้วยและไม่เห็นด้วยในสัดส่วน 0:9 และ 0:40 ตามลำดับ.

ฉ. ความคิดเห็นในเรื่องประโยชน์ที่ได้รับจากการฟังรายการวิทยุ พบว่าประชากร

ทั้ง 2 กลุ่ม มีความคิดเห็นด้วยและไม่เห็นด้วย ในสัดส่วน 9:0 และ 44:11 ตามลำดับ ซึ่งไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ซ. ความคิดเห็นในเรื่องประโยชน์ที่ได้รับจากการฝึกอบรมของกลุ่ม พบว่าประชากรทั้ง 2 กลุ่ม มีความคิดเห็นด้วยและไม่เห็นด้วยในสัดส่วน 1:1 และ 7:1 ตามลำดับ ซึ่งไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ซ. ความคิดเห็นในเรื่องประโยชน์ที่ได้รับจากการอ่านหนังสือพิมพ์ พบว่าประชากรทั้ง 2 กลุ่ม มีความคิดเห็นด้วยและไม่เห็นด้วยในสัดส่วน 2:0 และ 7:0 ตามลำดับ.

ญ. ความคิดเห็นในเรื่องประโยชน์ที่ได้รับจากการเป็นสมาชิก พบว่าประชากรทั้ง 2 กลุ่มมีความคิดเห็นด้วยและไม่เห็นด้วยในสัดส่วน 9:0 และ 37:3 ตามลำดับ ซึ่งไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ดังแสดงในตารางที่ 20.

สรุปผลการศึกษา และข้อเสนอแนะ

องค์กรประชาชนในชนบท ถือว่าได้เป็นกลไกสำคัญ ในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประชากรในชนบท ถือได้ว่าเป็นตัวแทนของประชาชนในการเข้าไปมีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนา อันจะนำไปสู่ความสามารถในการปกครองตนเองต่อไป กลุ่มเครดิตยูเนียนในอำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่ ถูกจัดตั้งขึ้นโดยมูลนิธิฟรีดริช เนามัน ซึ่งเป็นองค์กรเอกชน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อแก้ปัญหาหลักของความต้องการจำเป็นที่ปรากฏเสมอในด้านสินเชื่อทางการเกษตรมาตั้งแต่ปี พ.ศ.2518 และองค์กรนี้ได้ดำเนินการต่อเนื่องและยืนยงมาจนถึงปัจจุบัน ภายใต้การแนะนำปรึกษาจากสำนักงานเกษตรภาคเหนือเป็นครั้งคราว จากการศึกษาการดำเนินงานภายในกลุ่มเครดิตยูเนียน พอสรุปได้ดังนี้

1. ความคิดเห็นต่อกลุ่มเครดิตยูเนียน ร้อยละ 79 ของประชากรที่ใช้ในการศึกษาเห็นว่ากลุ่มเครดิตยูเนียนมีส่วนช่วยปรับปรุงการประกอบอาชีพเกษตร และร้อยละ 65.96 ได้รับความช่วยเหลือจากกลุ่มในรูปของเงินทุน ร้อยละ 93 ของประชากรที่ได้ใช้ในการศึกษา เห็นว่าได้รับประโยชน์จากกลุ่มและประโยชน์ที่ได้รับอยู่ในรูปของสินเชื่อ.

2. การสื่อสารภายในกลุ่มเครดิตยูเนียน ส่วนใหญ่ร้อยละ 59.18 ของประชากรที่ใช้ในการศึกษาได้เข้าร่วมประชุมกับกลุ่ม 3 ครั้ง ในช่วง 3 เดือนที่ผ่านมา เรื่องที่ประชุมนั้นได้แก่เรื่องเงินออม อย่างไรก็ตาม ร้อยละ 95.92 มีความเห็นว่า การประชุมนั้นไม่ได้ให้ประโยชน์อะไร ร้อยละ 55.10 ได้อภิปรายปัญหากับคณะกรรมการกลุ่ม 3 ครั้ง ในช่วง 3 เดือนที่ผ่านมา ร้อยละ 51.02 ได้อภิปรายปัญหากับประธานกลุ่ม 3 ครั้ง ในช่วง 3 เดือนที่ผ่านมา แต่ร้อยละ 95 กล่าวว่าไม่ได้รับประโยชน์จากการอภิปรายปัญหานั้นเลย.

3. การสื่อสารภายนอกกลุ่มเครดิตยูเนียน พบว่าส่วนใหญ่ ร้อยละ 63.26 ได้มีการติดต่อกับเจ้าหน้าที่ของรัฐ 1 - 2 ครั้ง ในรอบ 3 เดือนที่ผ่านมา ในเรื่องของบัญชีกลุ่ม.

4. การรับข่าวสาร พบว่าประชากรส่วนใหญ่รับข่าวสารทางการเกษตรโดยผ่านสื่อวิทยุ ถึงร้อยละ 92.96 และร้อยละ 80.81 ได้ใช้ความรู้นั้นให้เป็นประโยชน์ สำหรับสื่อประเภท หนังสือพิมพ์ ร้อยละ 28.57 ได้รับข่าวสารทางด้านการเกษตรผ่านหนังสือพิมพ์ และได้ใช้ ความรู้นั้นร้อยละ 100 ส่วนการเข้ารับการฝึกอบรม พบว่า เพียงร้อยละ 27.03 ได้เข้ารับการ ฝึกอบรมในช่วง 12 เดือนที่ผ่านมา และร้อยละ 80 ได้ใช้ความรู้จากการฝึกอบรมให้เป็นประโยชน์

5. การศึกษาเปรียบเทียบเพื่อหาความแตกต่างในกลุ่มประชากรที่ใช้ในการศึกษา

5.1 ลักษณะทางเศรษฐกิจและสังคมทั่วไป

5.1.1 การศึกษาเปรียบเทียบ ระหว่างกลุ่มประชากรที่เป็นสมาชิกกลุ่มเครดิต- ยูเนียน และกลุ่มประชากรที่ไม่เป็นสมาชิกกลุ่มเครดิตยูเนียน พบว่ามีอายุเฉลี่ย 40.7 และ 40.8 ตามลำดับ และผลผลิตข้าวต่อครัวเรือน เป็น 176.1 ถึง และ 201.4 ถึง ตามลำดับ ซึ่งไม่มี ความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ.

5.1.2 การศึกษาเปรียบเทียบระหว่างกลุ่มประชากรที่อาศัยในเขตที่มีกลุ่มเครดิต- ยูเนียนที่ประสบความสำเร็จในการดำเนินงาน และกลุ่มประชากรที่อาศัยในเขตที่กลุ่มเครดิตยูเนียน ไม่ประสบความสำเร็จในการดำเนินงาน พบว่ามีอายุเฉลี่ย 37.7 ปี และ 43.8 ปีตามลำดับ ซึ่งแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P < 0.05$) นอกจากนี้ผลผลิตข้าวต่อครัวเรือนของประชากรทั้ง 2 กลุ่ม เป็น 207.2 ถึงและ 171.2 ถึง ตามลำดับ ซึ่งแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P < 0.05$)

5.1.3 การศึกษาเปรียบเทียบระหว่างกลุ่มประชากรที่เป็นประธานกลุ่ม และ กลุ่มประชากรอื่นๆ พบว่ามีอายุเฉลี่ย 44.8 ปี และ 40.1 ปี ตามลำดับ ซึ่งแตกต่างกันอย่าง มีนัยสำคัญทางสถิติ ($P < 0.05$) มีผลผลิตข้าวต่อครัวเรือนเป็น 200 ถึงและ 187.2 ถึง ตามลำดับ ซึ่งไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ.

5.2 ลักษณะทางเศรษฐกิจและสังคมโดยให้เป็นคะแนน

5.2.1 การศึกษาเปรียบเทียบระหว่างกลุ่มประชากรที่อยู่ในเขตที่มีกลุ่มเครดิต- ยูเนียนที่ประสบความสำเร็จ และกลุ่มประชากรที่อยู่ในเขตที่กลุ่มไม่ประสบความสำเร็จ พบว่า ได้คะแนนเฉลี่ย 6.8 และ 8.0 ตามลำดับ ซึ่งแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P < 0.05$).

5.2.2 การศึกษาเปรียบเทียบระหว่างกลุ่มประชากรที่เป็นประธานกลุ่มและกลุ่ม ประชากรทั่วไป พบว่า ได้คะแนนเฉลี่ย 8.2 และ 7.3 ตามลำดับ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัย สำคัญทางสถิติ.

5.2.3 การศึกษาเปรียบเทียบระหว่างกลุ่มประชากรที่เป็นสมาชิกและไม่เป็นสมาชิก พบว่า ได้คะแนน 7.4 เท่ากัน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ.

5.3 ลักษณะการรับข่าวสาร

5.3.1 การศึกษาเปรียบเทียบระหว่างกลุ่มประชากรที่เป็นสมาชิกกลุ่มเครดิต-

ยูเนียนและกลุ่มประชากรที่ไม่เป็นสมาชิกกลุ่มเครดิตยูเนียน พบว่ามีค่าเฉลี่ยในควรรับข่าวสารทางวิทยุในเดือนที่ผ่านมา 12.98 และ 14.24 ตามลำดับ ซึ่งไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ กลุ่มสมาชิกได้รับประโยชน์จากการที่ฟังรายการวิทยุมากถึงร้อยละ 18.6 ในขณะที่กลุ่มที่ไม่เป็นสมาชิกได้รับประโยชน์จากการฟังรายการวิทยุเพียงเล็กน้อย และไม่ได้รับประโยชน์เลย ร้อยละ 85.7 และ 14.2 ตามลำดับ ในด้านการอ่านหนังสือพิมพ์เกี่ยวกับความรู้ด้านการเกษตร พบว่าประชากรทั้ง 2 กลุ่มมีค่าเฉลี่ยในการอ่านหนังสือพิมพ์เท่า ๆ กันทั้ง 2 กลุ่ม คือ 0.38.

5.3.2 การศึกษาเปรียบเทียบระหว่างกลุ่มประชากรที่อยู่ในเขตที่กลุ่มเครดิตยูเนียนประสบความสำเร็จ และกลุ่มประชากรที่อยู่ในเขตที่กลุ่มไม่ประสบความสำเร็จพบว่ากลุ่มประชากรทั้งสองมีการรับฟังรายการวิทยุในด้านการเกษตร ในรอบ 1 เดือนที่ผ่านมา มีค่าเฉลี่ย 11.3 และ 15.2 ตามลำดับ ซึ่งแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P < 0.05$).

5.3.3 การศึกษาเปรียบเทียบระหว่างกลุ่มประชากรที่เป็นประธานกลุ่ม และกลุ่มประชากรทั่วไป พบว่าประชากรทั้งสองกลุ่มมีการรับข่าวสารในด้านการเกษตรผ่านทางสื่อวิทยุ หนังสือ และการฝึกอบรม ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ.

5.3.4 การศึกษาเปรียบเทียบการรับข่าวสารเป็นคะแนน โดยการศึกษาถึงความถี่ในการรับฟังวิทยุ การดูโทรทัศน์ การอ่านหนังสือพิมพ์ และการฝึกอบรมในการด้านการเกษตรในรอบ 1 เดือนที่ผ่านมา พบว่า ในการศึกษาเปรียบเทียบทั้ง 3 กรณี ได้แก่การเปรียบเทียบระหว่างกลุ่มประชากรที่เป็นสมาชิก และกลุ่มที่ไม่เป็นสมาชิก ระหว่างกลุ่มประชากรที่อยู่ในเขตที่มีกลุ่มเครดิตยูเนียนที่ประสบความสำเร็จ และกลุ่มประชากรที่อยู่ในเขตที่กลุ่มเครดิตยูเนียนไม่ประสบความสำเร็จ และระหว่างกลุ่มประชากรที่เป็นประธานกลุ่มเครดิตยูเนียน และกลุ่มประชากรทั่วไป พบว่าคะแนนของกรณีทั้ง 3 กรณี ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ.

5.4 ลักษณะการติดต่อสื่อสารภายในองค์กร โดยการศึกษาถึงการศึกษาจากการที่ประชากรเข้าร่วมประชุมกลุ่ม อภิปรายปัญหากับประธาน หรือกรรมการกลุ่ม หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ.

5.4.1 การศึกษาเปรียบเทียบระหว่างกลุ่มประชากรที่เป็นสมาชิกของกลุ่มเครดิตยูเนียน กับกลุ่มประชากรที่ไม่ได้เป็นสมาชิกกลุ่มเครดิตยูเนียน พบว่ามีค่าเฉลี่ย 5.3 และ 6.0 ตามลำดับ ซึ่งไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ. ($t = 0.21, ns$)

5.4.2 การศึกษาเปรียบเทียบระหว่างกลุ่มประชากรที่อยู่ในเขตที่มีเครดิตยูเนียนที่ประสบความสำเร็จและกลุ่มประชากรในเขตที่กลุ่มเครดิตยูเนียนที่ไม่ประสบความสำเร็จ พบว่ามีค่าเฉลี่ย 8.5 และ 1.8 ตามลำดับ ซึ่งแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P < 0.01$).

5.4.3 การศึกษาเปรียบเทียบระหว่างกลุ่มประชากรที่เป็นประธานกลุ่มเครดิตยูเนียน และกลุ่มประชากรทั่วไป พบว่า มีค่าเฉลี่ย 6.3 และ 5.2 ตามลำดับ ซึ่งไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ.

5.5 ความคิดเห็นต่อกลุ่มเครดิตยูเนียน โดยการศึกษาถึงความคิดเห็นในด้านต่างๆ ได้

แก่ กลุ่มทำให้กำไรจากการทำเกษตรเพิ่มขึ้นหรือไม่ ประโยชน์ที่ได้รับจากการประชุมการอภิปรายปัญหากับกรรมการ หรือประธานกลุ่ม หรือกับเจ้าหน้าที่ของรัฐ ประโยชน์จากการฟังรายการวิทยุ การอ่านหนังสือพิมพ์ และการฝึกอบรม ตลอดจนประโยชน์จากการเป็นสมาชิกกลุ่ม พบว่าในการศึกษาเปรียบเทียบทั้ง 3 กรณี ได้แก่การเปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างกลุ่มประชากรที่เป็นสมาชิกกลุ่มเครดิตยูเนียนกับกลุ่มที่ไม่ได้เป็นสมาชิกกลุ่มเครดิตยูเนียน การเปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างกลุ่มประชากรในเขตที่มีกลุ่มเครดิตยูเนียนที่ประสบความสำเร็จกับประชาชนในเขตที่มีกลุ่มเครดิตยูเนียนไม่ประสบความสำเร็จ และเปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างกลุ่มประชากรที่เป็นประธานกลุ่มเครดิตยูเนียน และกลุ่มประชากรทั่วไป พบว่ามีความเห็นไม่แตกต่างกัน คือ ส่วนใหญ่จะเห็นว่ากลุ่มได้ช่วยเพิ่มกำไรจากการทำเกษตร การประชุมหรืออภิปรายปัญหาในกลุ่มหรือกับเจ้าหน้าที่ของรัฐไม่ได้เป็นประโยชน์แต่อย่างใด การรับข่าวสาร จากสื่อทั้งที่เป็นวิทยุ หนังสือพิมพ์ และการฝึกอบรม นำไปใช้ประโยชน์ได้ และได้รับประโยชน์จากการเป็นสมาชิกกลุ่ม ยกเว้น ในการเปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างกลุ่มประชากรที่ไม่ใช่สมาชิกในเขตที่มีกลุ่มเครดิตยูเนียนประสบความสำเร็จ กับในเขตที่กลุ่มเครดิตยูเนียนไม่ประสบความสำเร็จ พบว่ามีความเห็นในเรื่องประโยชน์ที่ได้รับจากการเป็นสมาชิกแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P < 0.05$).

ข้อเสนอแนะ

1. ในเรื่องการเข้าร่วมประชุมกลุ่ม การอภิปรายปัญหากับกรรมการหรือประธานหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐกว่าร้อยละ 90 ไม่ได้รับประโยชน์แต่อย่างใด ทั้งนี้อาจเป็นสาเหตุให้ประชาชนเข้าร่วมกิจกรรมของกลุ่มน้อย หากว่าต้องการให้องค์กรประชาชนในชนบทได้มีส่วนในการพัฒนาแล้ว น่าจะได้ปรับปรุงการดำเนินการประชุม นำเรื่องที่เป็นประโยชน์ต่อประชาชนมาประชุม จะทำให้บทบาทขององค์กรในการพัฒนาเด่นชัดขึ้น.
2. ประชาชนส่วนใหญ่กว่าร้อยละ 90 รับข่าวสารจากวิทยุ แต่เมื่อกล่าวถึงประโยชน์ปรากฏว่าประชาชนได้ประโยชน์จากหนังสือพิมพ์ถึง 100 เปอร์เซ็นต์ อาจจะเนื่องจากสื่อหนังสือพิมพ์เป็นสื่อที่ถาวร การเผยแพร่ความรู้โดยผ่านทางสื่อที่ถาวرن่าจะได้รับการสนับสนุนมากขึ้น นอกจากนี้ประชาชนยังได้รับประโยชน์จากการฝึกอบรม ถ้าวัดร้อยละ 80 การฝึกอบรมก็เป็นสื่อที่น่าจะได้รับการสนับสนุน.
3. จากการเปรียบเทียบระหว่างกลุ่มประชากรในเขตที่กลุ่มเครดิตยูเนียนประสบความสำเร็จกับประชากรในเขตที่กลุ่มเครดิตยูเนียนประสบความสำเร็จล้มเหลว พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในหลายประการได้แก่ มีอายุเฉลี่ยน้อยกว่า มีผลผลิตข้าวต่อครัวเรือนมากกว่า มีการติดต่อข่าวสารภายในมากกว่า ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากกลุ่มคนเหล่านี้ยังมีอายุอยู่ในวัยกระฉับกระเฉง พร้อมทั้งจะสร้างอนาคต จึงเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม จนทำให้ผลผลิตข้าวต่อครัวเรือนสูงกว่า จึงน่าจะได้สนับสนุนให้คนที่ยังอยู่ในวัยหนุ่มได้เข้ามามีส่วนร่วมในการเป็นสมาชิกกลุ่ม เพื่อผลักดันกลุ่มให้ก้าวหน้าต่อไป และจากการเปรียบเทียบลักษณะทางสังคมและเศรษฐกิจ

เป็นคะแนน พบว่ากลุ่มประชากรในเขตที่มีกลุ่มเครดิตยูเนียนประสบความสำเร็จได้คะแนนเฉลี่ย 6.8 ในขณะที่กลุ่มประชากรในเขตที่มีกลุ่มเครดิตยูเนียนไม่ประสบความสำเร็จได้คะแนนเฉลี่ย 8.0 ซึ่งแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากประชากรในเขตที่มีกลุ่มเครดิตยูเนียนประสบความสำเร็จ มีความตั้งใจมุ่งมั่นที่จะปรับปรุงชีวิตความเป็นอยู่ให้ดีขึ้นมากกว่า นอกจากนี้จากการสอบถามผู้ที่ไม่ใช่สมาชิกกลุ่มเครดิตยูเนียนของทั้งสองเขต ถึงประโยชน์จากการเป็นสมาชิกกลุ่มเครดิตยูเนียน พบว่าประชากรในเขตที่มีกลุ่มเครดิตยูเนียนประสบความสำเร็จตอบว่าได้รับประโยชน์จากการเป็นสมาชิก ในขณะที่ประชากรในเขตที่มีกลุ่มเครดิตยูเนียนที่ไม่ประสบความสำเร็จ ตอบว่าไม่มีประโยชน์จากการเป็นสมาชิกกลุ่ม ซึ่งแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จะเห็นว่่าน่าจะได้มีการให้ความรู้ เพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ถูกต้องกับประชากรในเขตที่มีกลุ่มเครดิตยูเนียนประสบความสำเร็จ เกี่ยวกับการกลุ่มเครดิตยูเนียนเสียใหม่ และสื่อที่นำไปใช้ในการสร้างความเข้าใจน่าจะเป็นวิทยุ ทั้งนี้จากการศึกษาเปรียบเทียบการรับฟังวิทยุพบว่าประชากรในเขตที่มีกลุ่มเครดิตยูเนียนประสบความสำเร็จ กับประชากรในเขตที่มีกลุ่มเครดิตยูเนียนไม่ประสบความสำเร็จ พบว่ามีค่าเฉลี่ยในการฟังวิทยุ เป็น 11.3 และ 15.2 ครั้ง ตามลำดับ ซึ่งแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

นอกจากนี้ จากการศึกษายังพบว่า การติดต่อสื่อสารภายในกลุ่มของประชากรที่อยู่ในเขตที่มีกลุ่มเครดิตยูเนียนประสบความสำเร็จ มีค่าเฉลี่ยสูงกว่า การติดต่อสื่อสารภายในของกลุ่มประชากรที่อยู่ในเขตที่มีกลุ่มไม่ประสบความสำเร็จ และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ คือ มีค่าเฉลี่ย 8.5 และ 1.8 ตามลำดับ ($P < 0.01$) ซึ่งให้เห็นว่าการติดต่อสื่อสารภายในดี ส่งผลให้กลุ่มประสบความสำเร็จ ผู้ที่รับผิดชอบในการจัดตั้งกลุ่มจึงน่าจะได้พิจารณาถึง กิจกรรมการติดต่อสื่อสารภายในกลุ่มให้ดี เพื่อความสำเร็จของกลุ่มต่อไป.

กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบคุณ ผศ.ดร.สุวัฒน์ รัตนธนาชาติ ที่ให้คำปรึกษาและขอขอบคุณที่ให้ทุนอุดหนุนการทำวิจัยจนสำเร็จ Oversea Development Agencies (ODA)

เอกสารอ้างอิง

1. ข้อมูลทางเศรษฐกิจที่สำคัญที่เกี่ยวข้องกับการเกษตร, 2532, กองนโยบายและแผนพัฒนาการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, เอกสารเศรษฐกิจการเกษตรประเภทวางแผนพัฒนาการเกษตร เลขที่ 34 (13) 2532
2. บทบาทขององค์กรในส่วนท้องถิ่นในกระบวนการพัฒนาชนบทไทย 2529 เอกสารวิชาการฉบับที่ 34 สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อการเกษตรกรรม กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กทม.

3. พวงงาม, โกวิทย์. (2527). การพัฒนาองค์กรของประชาชนเพื่อการพัฒนาประชาธิปไตยตามแนวคิดของหลักการพัฒนาชุมชน ว. พัฒนาชุมชน 23, 5 (พค.27)
 4. มุตนิธิปริตริช เนามัน ในประเทศไทย. (2527). สำนักพิมพ์สุกัญญา กทม. 72 หน้า.
 5. Siy, R.Y. Jr. 1982 Community Resource Management : Lessons From the Zanjera. Quezon City, Philipines University of the Philipines Press.
-